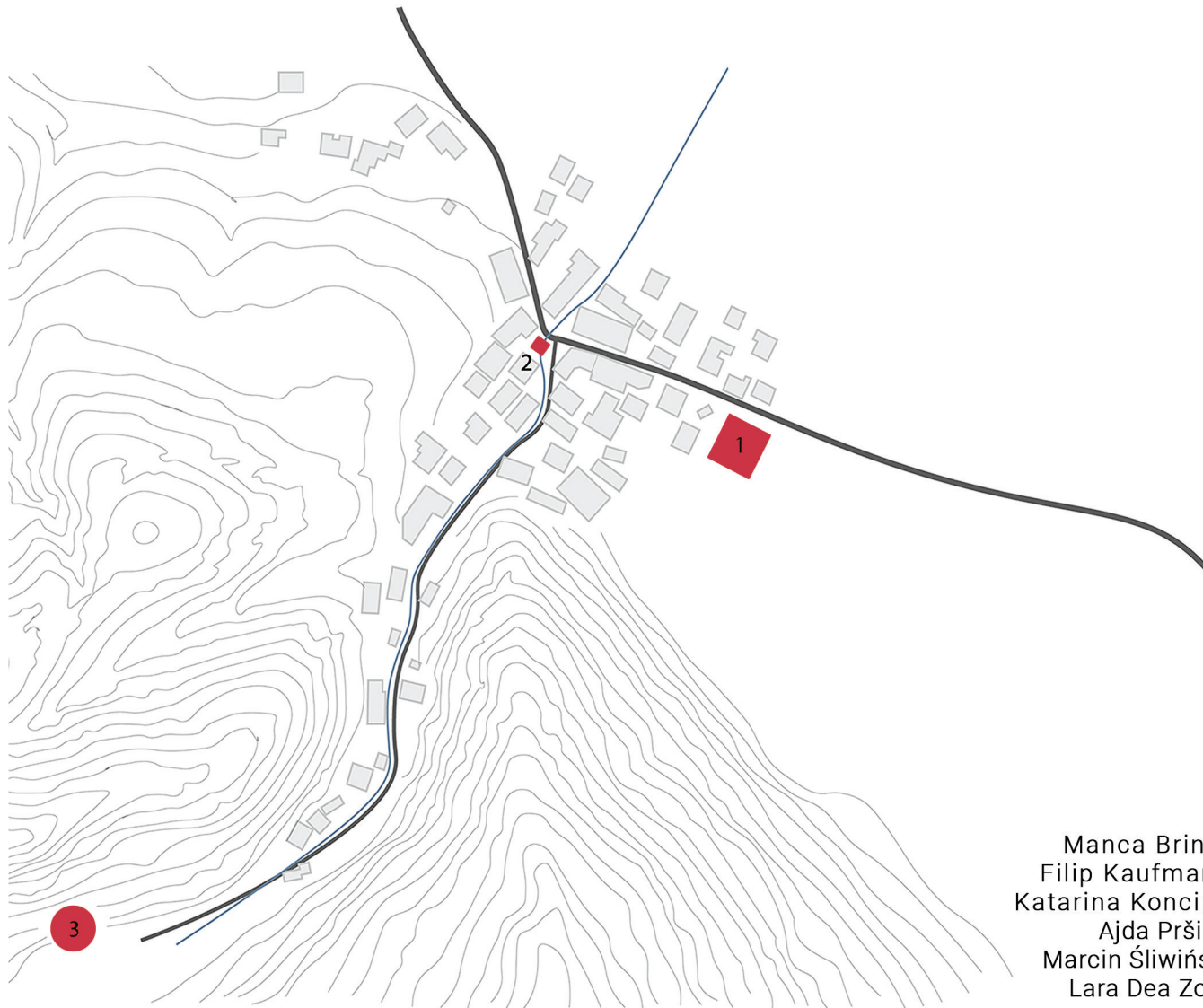
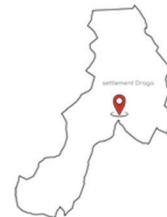

REVITALIZACIJA DRAGE

Manca Brinar
Filip Kaufmann
Katarina Koncina
Ajda Pršina
Marcin Śliwiński
Lara Dea Zorc

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za arhitekturo
Smer urbanizem

RURALNO NAČRTOVANJE
ŠKOFJA LOKA

MENTORJI

izr. prof. dr. Alenka Fikfak
asist.: Janez Peter Grom u.d.i.a
asist.: Kristijan Lavtižar mag.inž.urb

AVTORJI

Manca Brinar
Filip Kaufman
Katarina Končina
Ajda Pršina
Marcin Śliwiński
Lara Dea Zorc

REVITALIZATION OF DRAGA

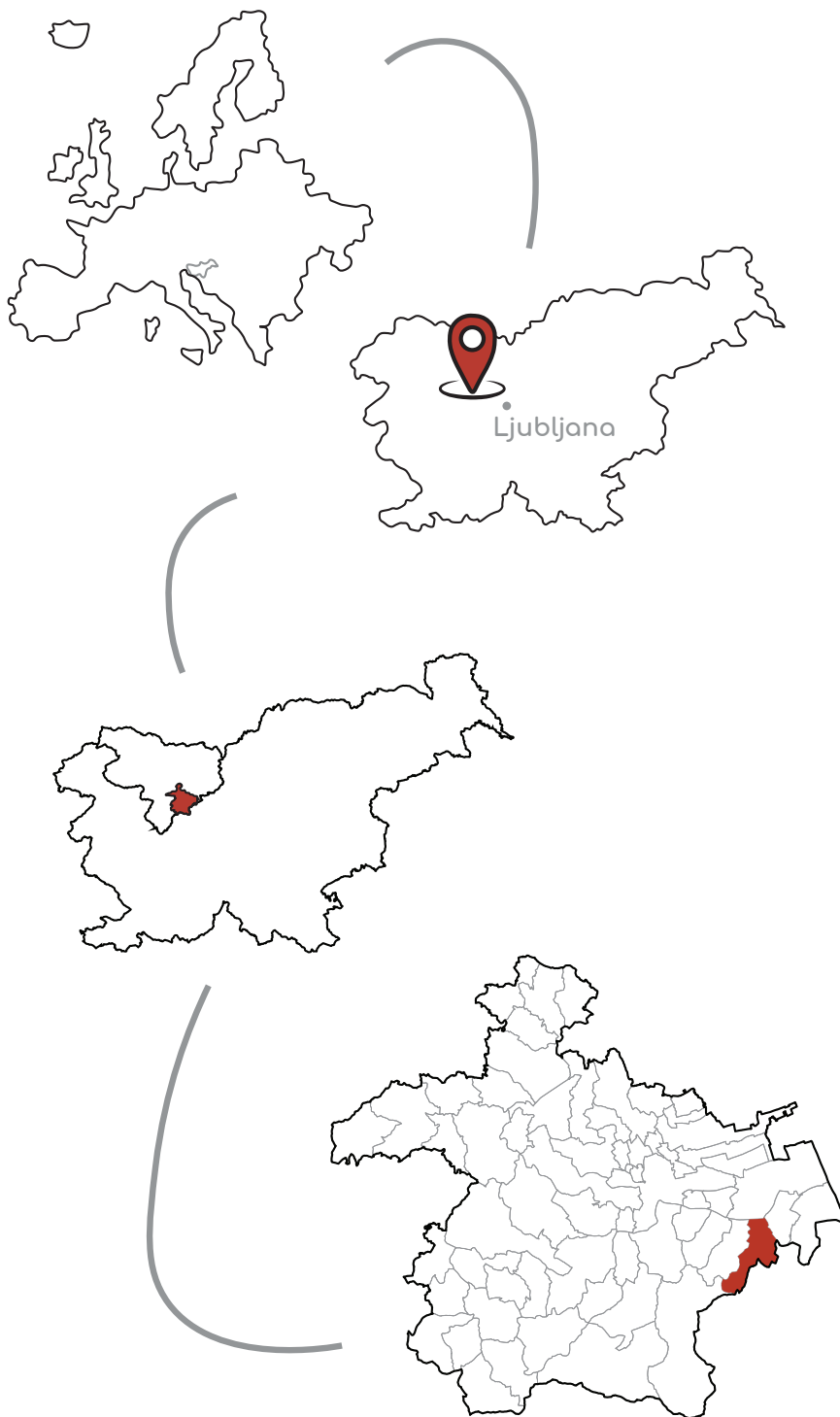
2020/2021

KAZALO VSEBINE

LOKACIJA	4
OPIS NASELJA	6
OBSTOJEČE STANJE	8
RELIEF IN REKE	9
PROMETNA INFRASTRUKTURA	10
ZAŠČITENA OBMOČJA	11
PROGRAMSKA STRUKTURA	12
NAMENSKA RABA	13
PROGRAMSKA STRUKTURA	14
STRUKTURNA ANALIZA	15
GLAVNI TRG - PREREZI	16
ZAZNAVNA ANALIZA	17
ROBOVI TRGA	18
RUŠEVINE GRADU IN DEDIŠČINA	19
MATERIALI	20
ARHITEKTURNI DETAILS	21
ŠIRŠA SHEMA	22
KONCEPT	23
REFERENCE - ZELENO PARKIRANJE	24
REFERENCE - ELEMENTI TRGA	25
RAZVOJNI NAČRT TRGA	26
VODNI ELEMENT	27
PREREZ A-A	28
PREREZ B-B	29
ELEMENTI TRGA	30
VIZUALIZACIJA IZ JUŽNO-ZAHODNEGA VHODA	32
VIZUALIZACIJA TRGA	33
VIZUALIZACIJA IZ SEVERO-ZAHODNEGA VHODA	34
VIŠINSKA VIZUALIZACIJA	35

LOKACIJA

Draga je vas v Škofji Loki, v gorenjski statistični regiji, ki leži severozahodno od Ljubljane. Občina Škofja Loka obsega 62 naselij v 11 krajevnih skupnostih in meji na občine Kranj, Železniki, Medvode, Gorenja vas - Poljane in Dobrova - Polhov Gradec. Naselje velja za eno najmanjših škofjeloških naselij. Leži na nadmorski višini 348 metrov in obsega približno 321 hektarjev. Leži približno 5,5 kilometra od središča Škofje Loke. Za ta del občine so pogosto značilne velike dnevne migracije v Ljubljano, ko pa gre za Drago, promet poteka po vzporedni cesti, ki povezuje Škofjo Loko z Ljubljano. Prometne gneče ne vplivajo na lokalno cesto, ki vodi skozi vas. Naselje je kot večina vasi v tej regiji nastalo ob vznožju gora, kjer se odpira pogled na okoliške travnike. To je naseljencem dalo zaščito z juga in prednost obdelovanja zemljišča, ki je najbližje reki. Središče vasi se nahaja na križišču glavne ceste, ki vodi od Škofje Loke do Ljubljane s potokom Suhi potok.

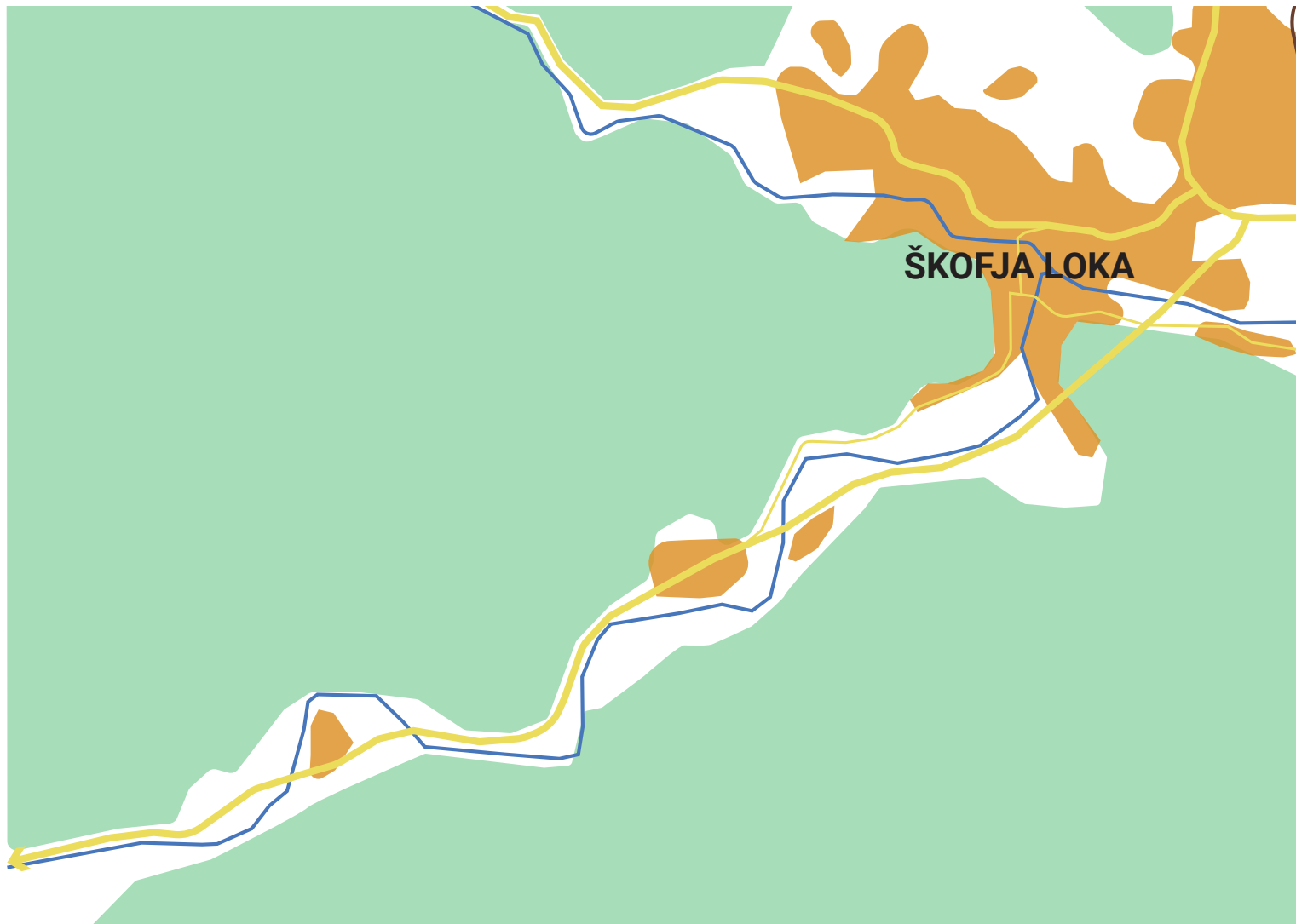

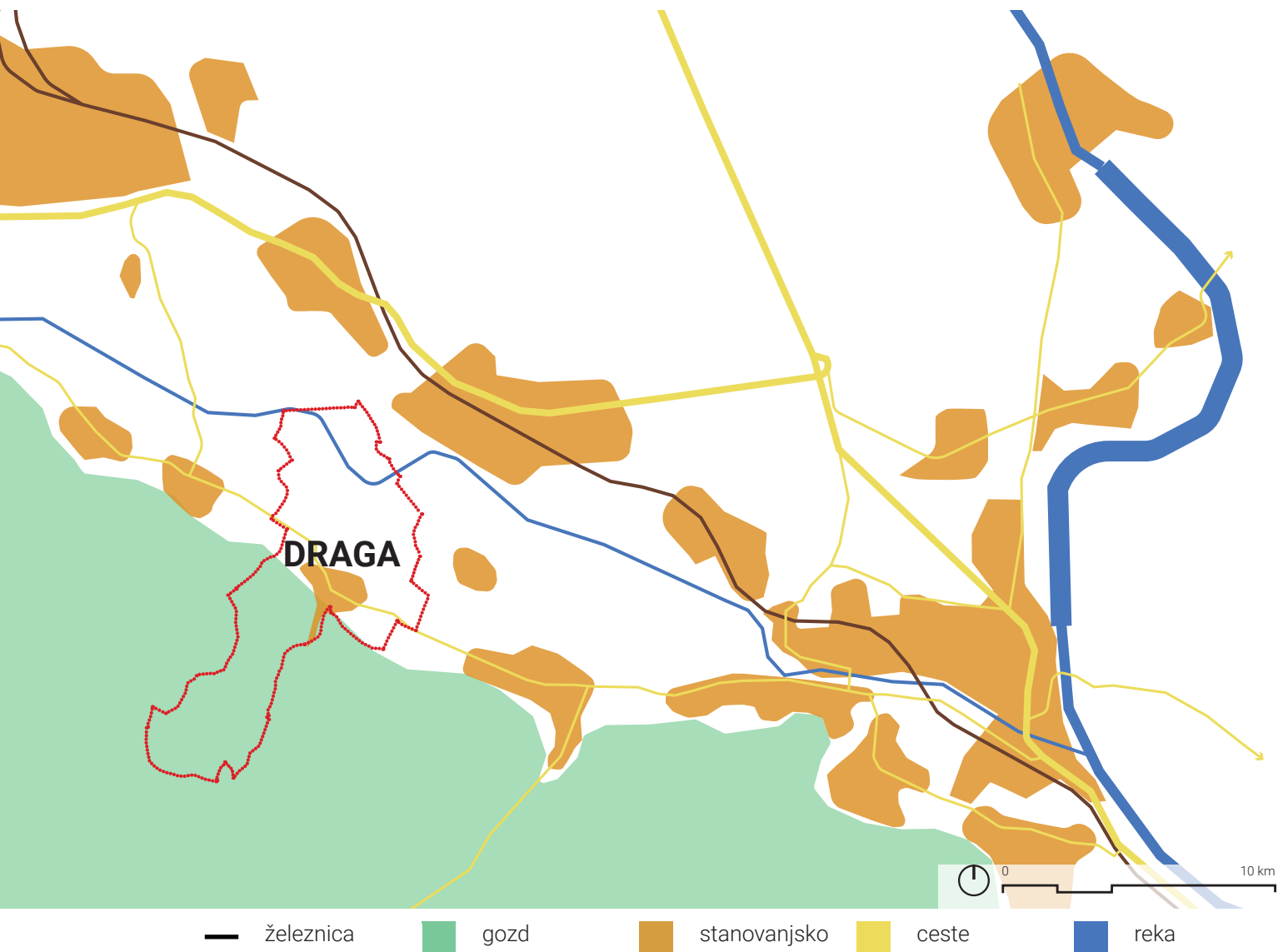
Slika 1. ortofoto [digitalna slika], (2020). Pridobljeno z: <https://www.google.com/maps/place/Draga/>

OPIS NASELJA

Draga je vas v Škofji Loki v gorenjski statistični regiji, ki leži severozahodno od Ljubljane. Občina Škofja Loka obsega 62 naselij v 11 krajevnih skupnostih in meji na občine Kranj, Železniki, Medvode, Gorenja vas - Poljane, in Dobrova - Polhov Gradec. Naselje Draga velja za eno najmanjših škofjeloških naselij. Leži na nadmorski višini 348 metrov in obsega približno 321 hektarjev. Naselje leži približno 5,5 kilometra od središča Škofje Loke. Za ta del občine so pogosto značilne velike dnevne migracije v Ljubljano, ko pa gre za Drago, promet poteka po

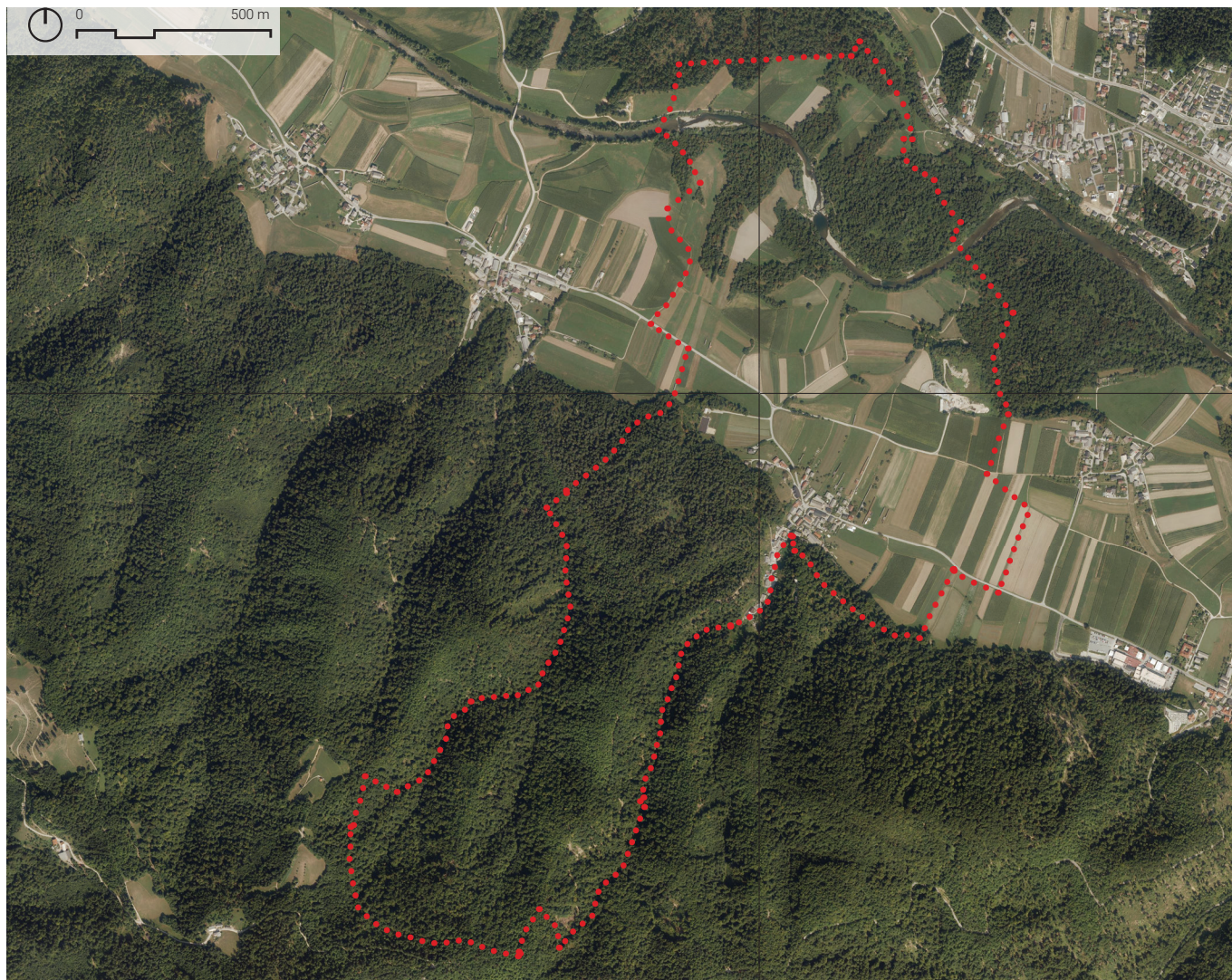

vzporedni cesti, ki povezuje Škofjo Loko z Ljubljano. Prometne gneče ne vplivajo na lokalno cesto, ki vodi skozi vas. Središče vasi se nahaja na križišču glavne ceste, ki vodi od Škofje Loke do Ljubljane s potokom Suhi potok.

OBSTOJEČE STANJE

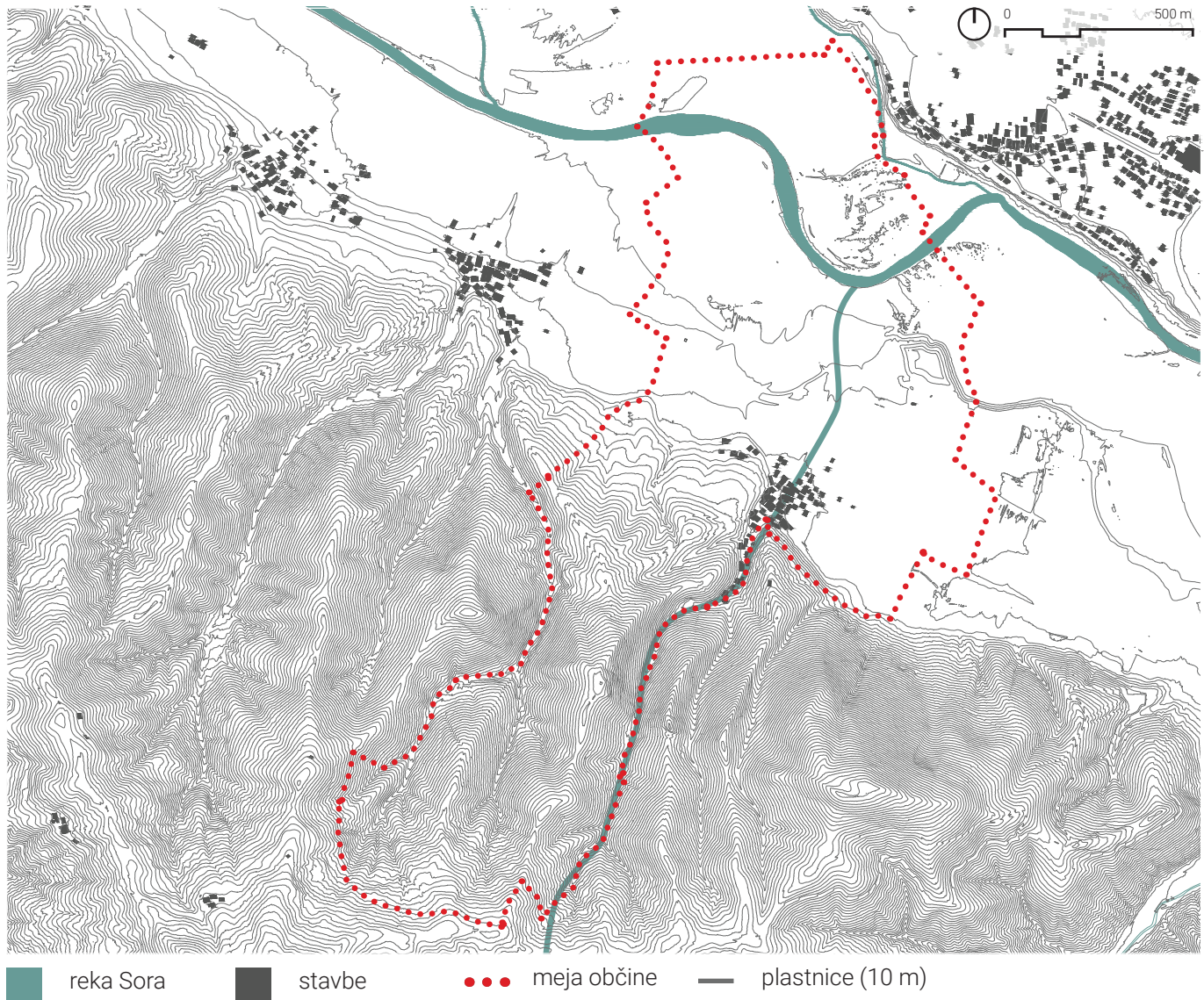
Ortofoto prikazuje mejo naselja Draga. Obdan je večinoma z gozdom in kmetijskimi zemljišči. Skozi naselje nas vodi glavna, lokalna cesta, ki povezuje Drago s središčem Škofje Loke. Na severu označenega območja teče reka Sora (desni pritok Save) v smeri zahod-vzhod, ki izvira iz Škofje Loke. Velika prednost pretežno stanovanjskega območja naselja Draga so velike obdelovalne površine, ki ga obkrožajo s severa.

••• naselje

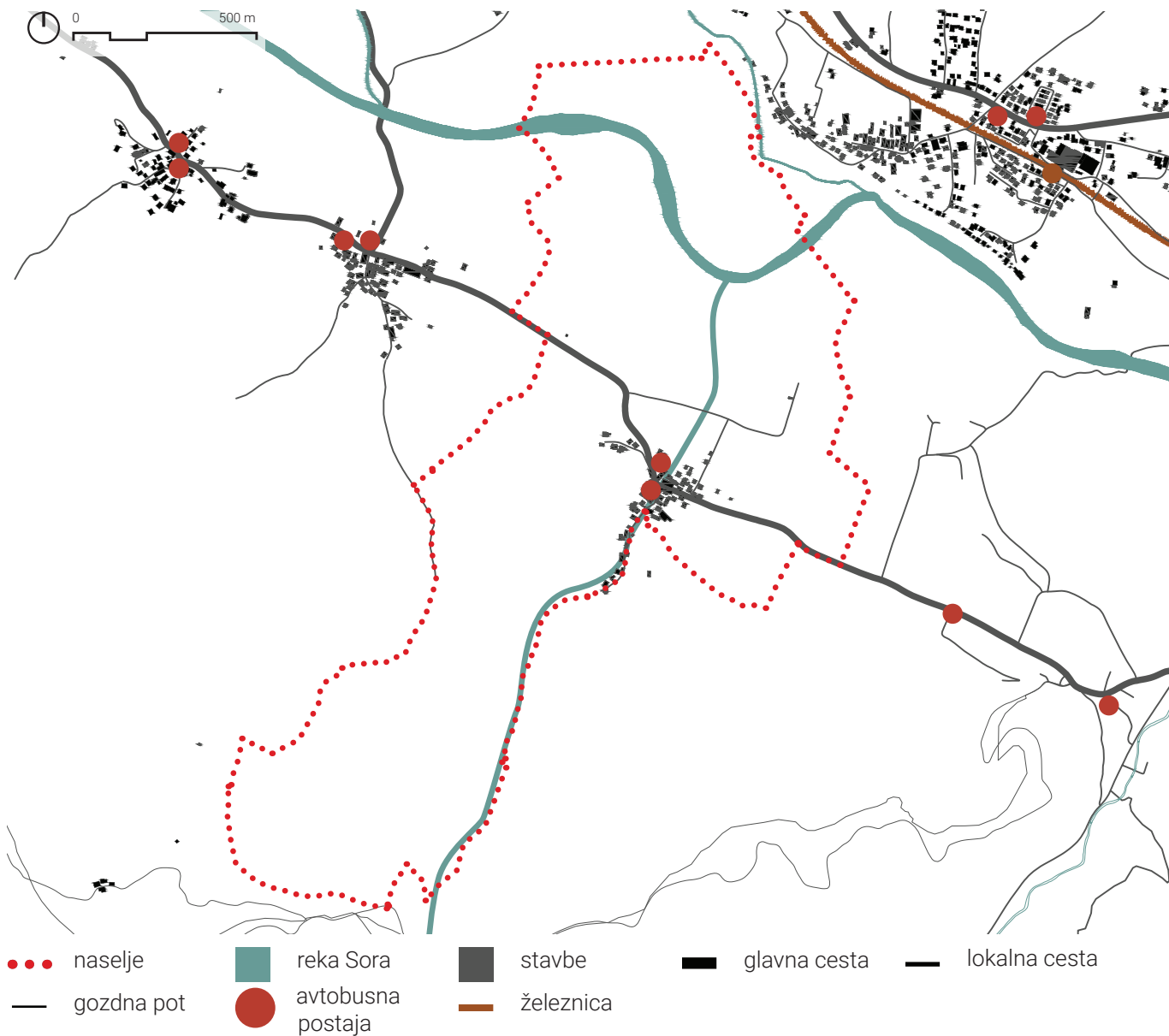
Slika 2. Ortofoto celota [digitalna slika]. (2020). Pridobljeno z: <https://www.google.com/maps/place/Draga/>

Velik del naselja Drage zasedajo gozdovi, ki se razprostirajo na zelo hribovitem terenu. Kot že omenjeno, na severu označenega območja v smeri zahod-vzhod teče reka Sora (desni pritok Save), ki izvira iz Škofje Loke. Na tej karti pa je pomembno poudariti potok, ki teče iz reke Sore, južno od пристanišča Draga. Ta potok ni na površju, ampak teče pod zemljo in gre naravnost skozi središče Drage.

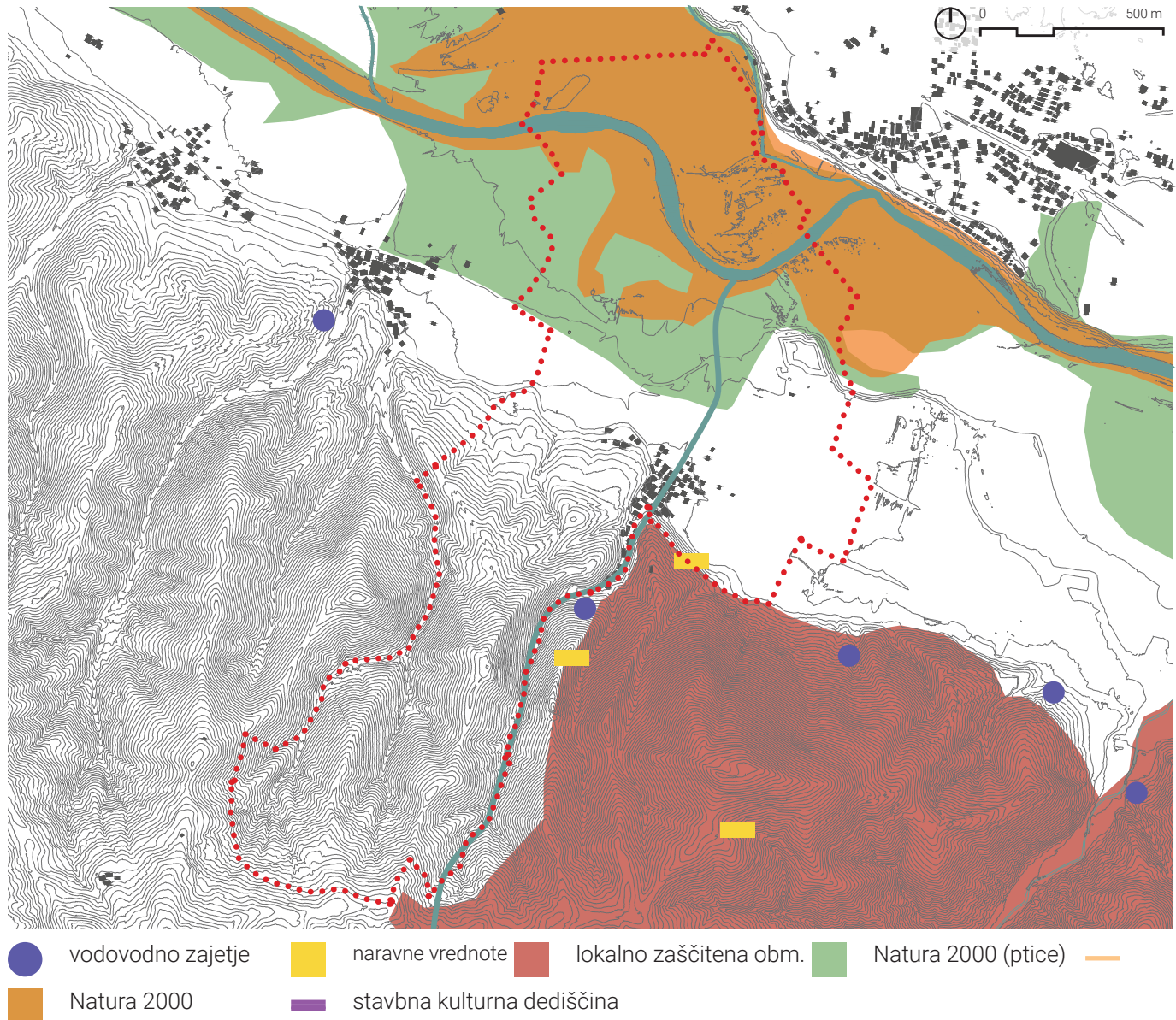
PROMETNA INFRASTRUKTURA

Skozi Drago teče lokalna cesta z omejitvijo 50 kilometrov na uro. Gre za dvopasovnico, namenjeno avtomobilskemu prometu. Ob njej ni pločnikov in kolesarskih poti. V središču naselja sta dve avtobusni postaji, tako da je naselje tudi povezano z Škofjo Loko in Ljubljano z javnim avtobusnim prevozom. Do železniške postaje Rateče, ki je označena na zemljevidu, je težko dostopen iz središča naselja.

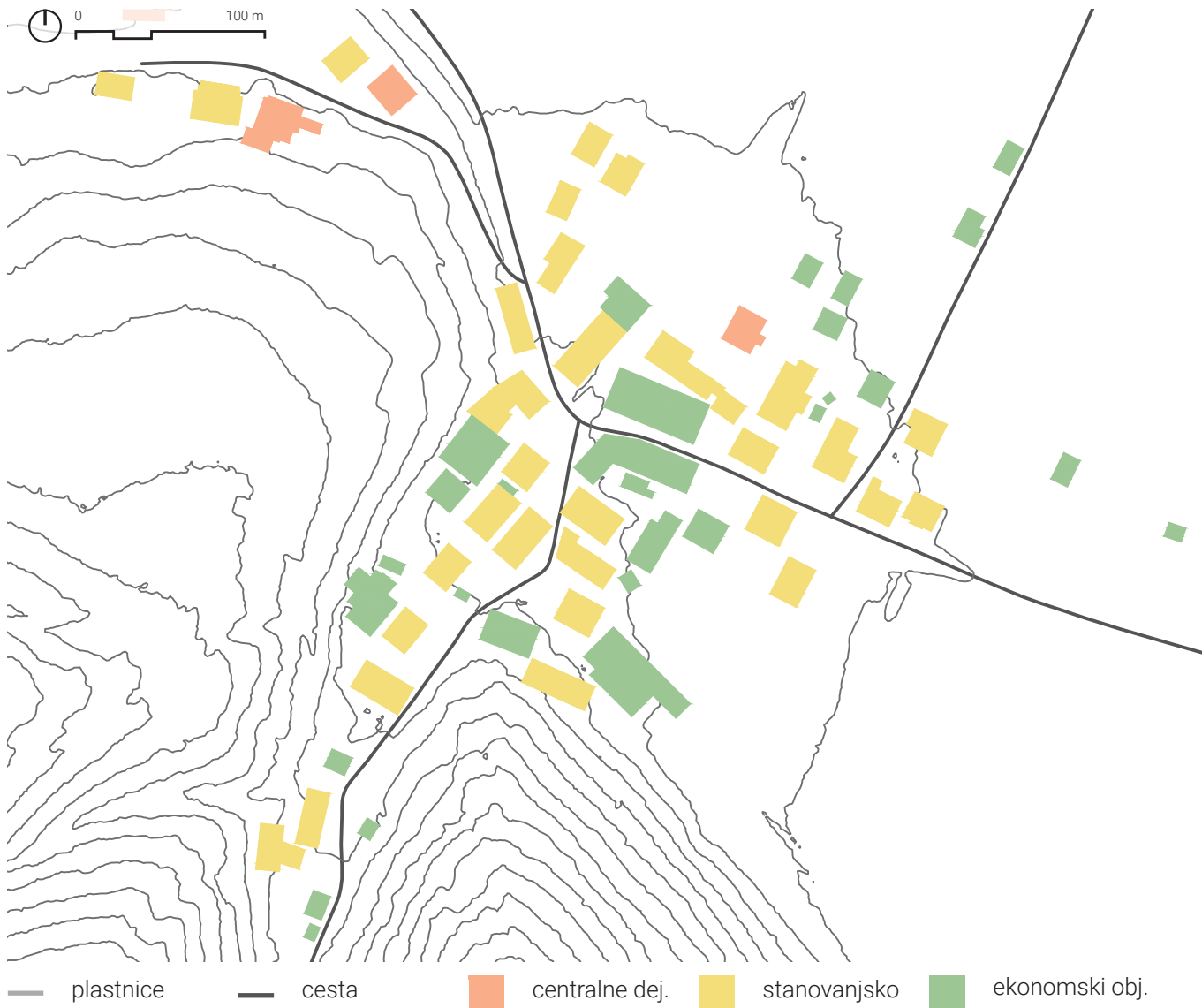
ZAŠČITENA OBMOČJA

Pas ob reki Sori je zaščiten z Naturo 2000 (ptice in habitati). Gozd vzhodno od območja spada pod lokalno zaščiten območje. Na tem območju sta tudi dve črpališči vode in jame. Stavbe v središču naselja Draga so v registru kulturne dediščine zaščiten kot prosta stavba. Zanimiva je predvsem južna stavba, saj gre za domačijo, zgrajeno leta 1867 na kamnitem portalu, fresko nad njo in dvonadstropno opečno hlev s senikom in verando.

PROGRAMSKA STRUKTURA

Večina stavb v naselju Draga je namenjenih stanovanjski rabi. Le tri stavbe so namenjene osrednjim dejavnostim; to so frizerstvo, kurilnica, mizarstvo in Ars. Telectris. Mnoge stavbe na zemljevidu so označene z zeleno. Ti so namenjeni kmetijskim dejavnostim in storitvam. Pod to kategorijo smo upoštevali hleve, kmetije, kozolce in vse objekte, ki prispevajo bodisi k skladiščenju živalske krme bodisi k skladiščenju kmetijske mehanizacije.

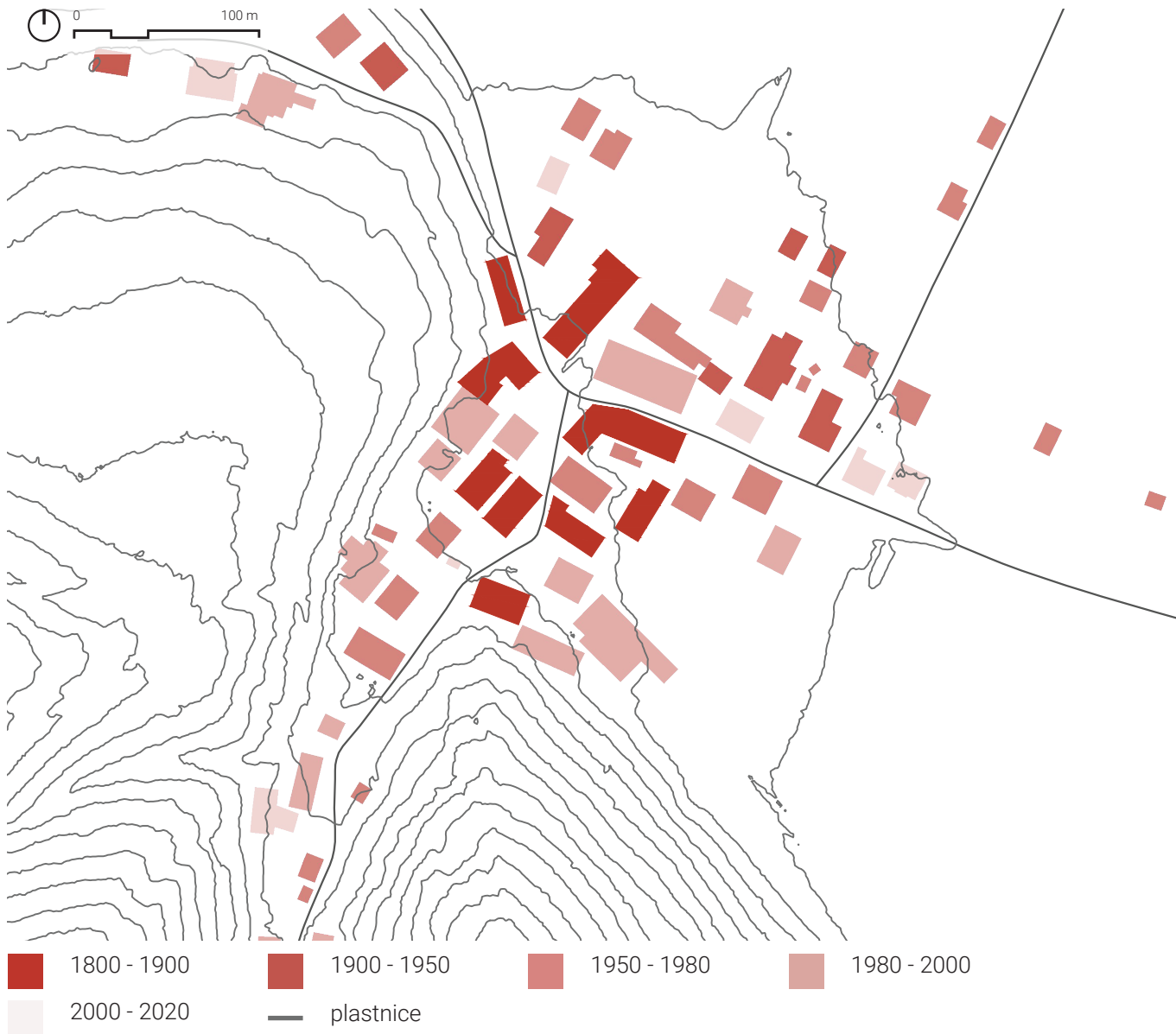

Naseljen je le majhen del naselja Draga. Večino površine zavzemajo kmetijska, obdelovalna zemljišča in travniki. Kar je značilno tudi za podeželje, kjer se ljudje ukvarjajo z živinorejo in kmetijstvom. Južni del območja zasedajo gozdovi, ki jih ljudje uporabljajo tudi v gozdarstvu in predelavi lesa.

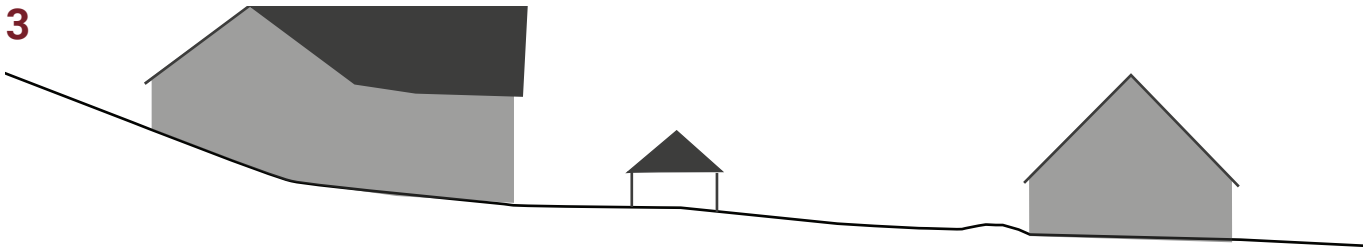
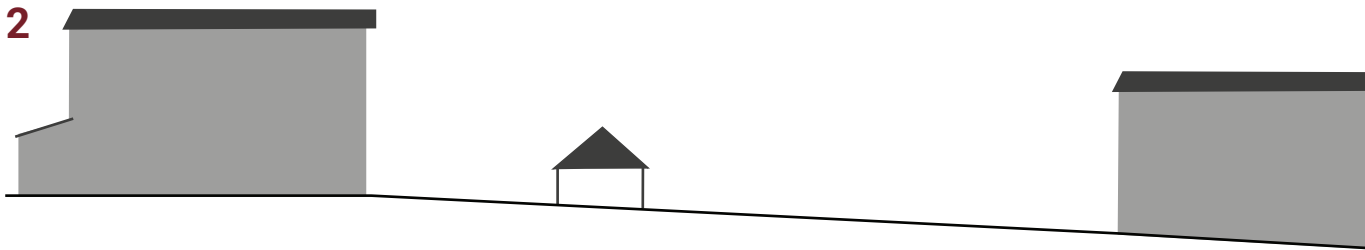
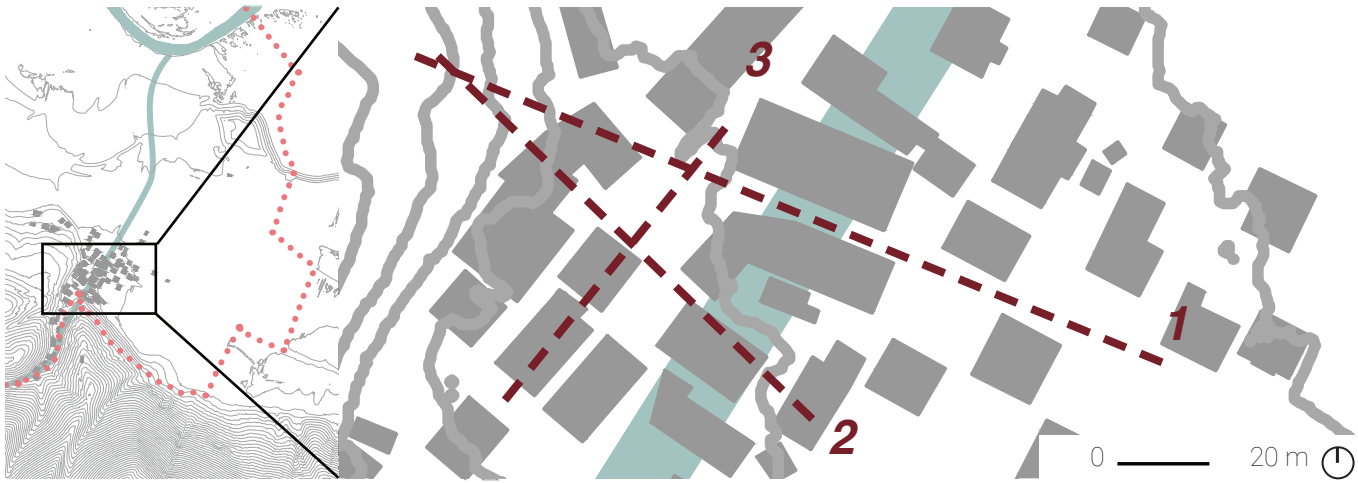
PROGRAMSKA STRUKTURA

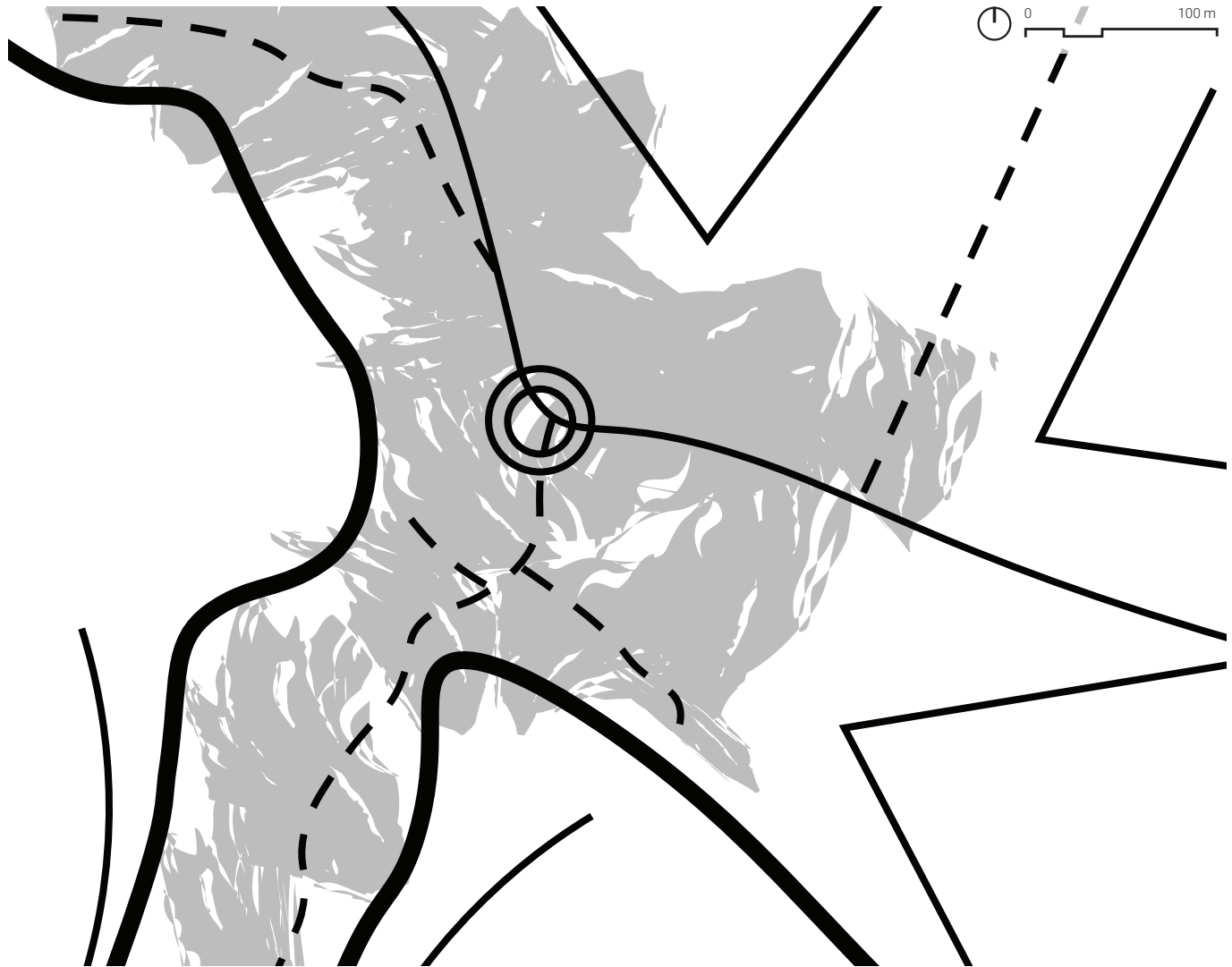
Draga je tipično gorenjsko obcestno naselje. Tudi zgodovinski zemljevidi pričajo o tem, da je naselje resnično raslo ob cestnih povezavah. Razvoj naselja je prikazan z različnimi rdečimi odtenki. V tem primeru se s temnejšo barvo v kronološkem vrstnem redu označijo prvotno zgrajene stavbe in svetlejše barve novjših stavb.

GLAVNI TRG - PREREZI

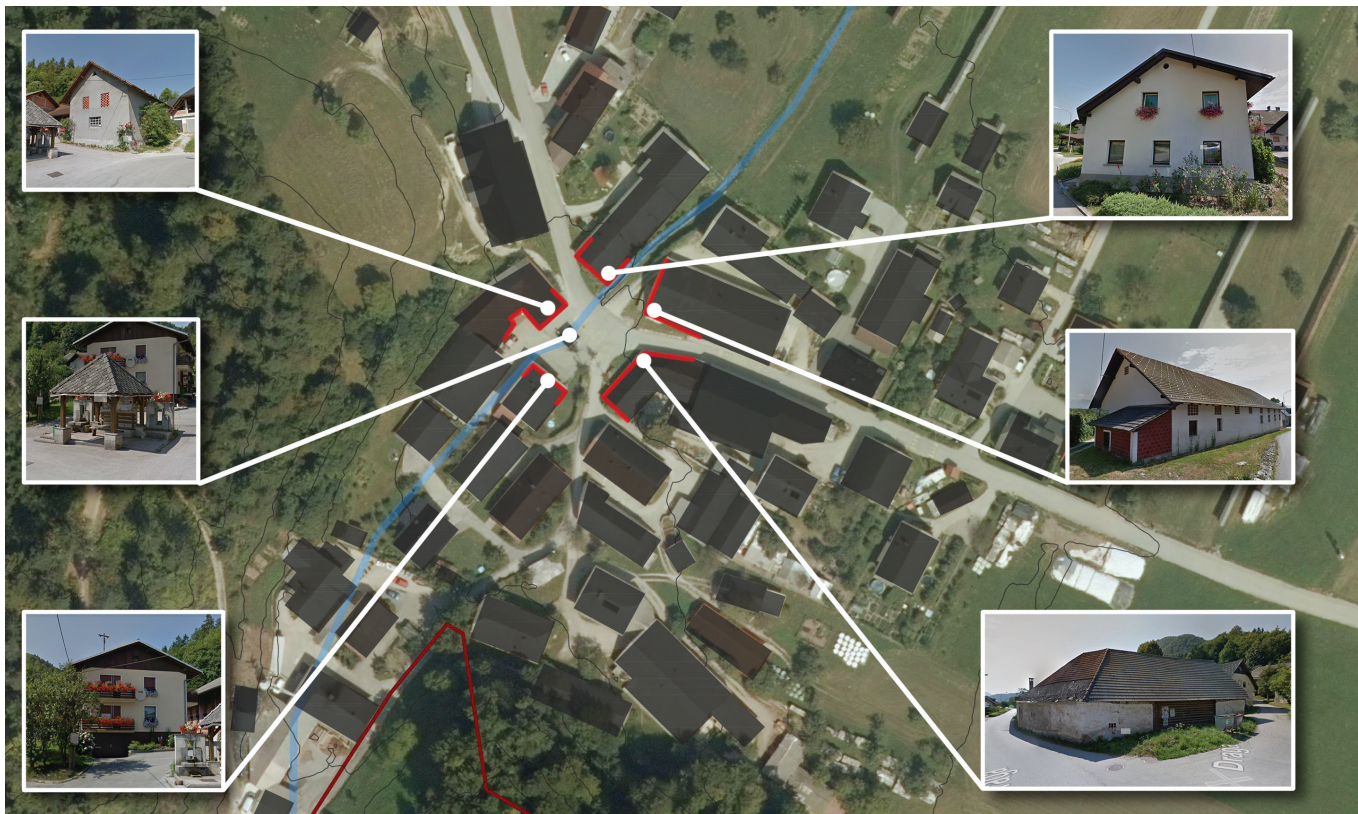

- ◎ stičišče
- ◻ močan rob
- urbana gostota
- izrazita pot
- - - slab pogled
- > pogledi
- zožanje

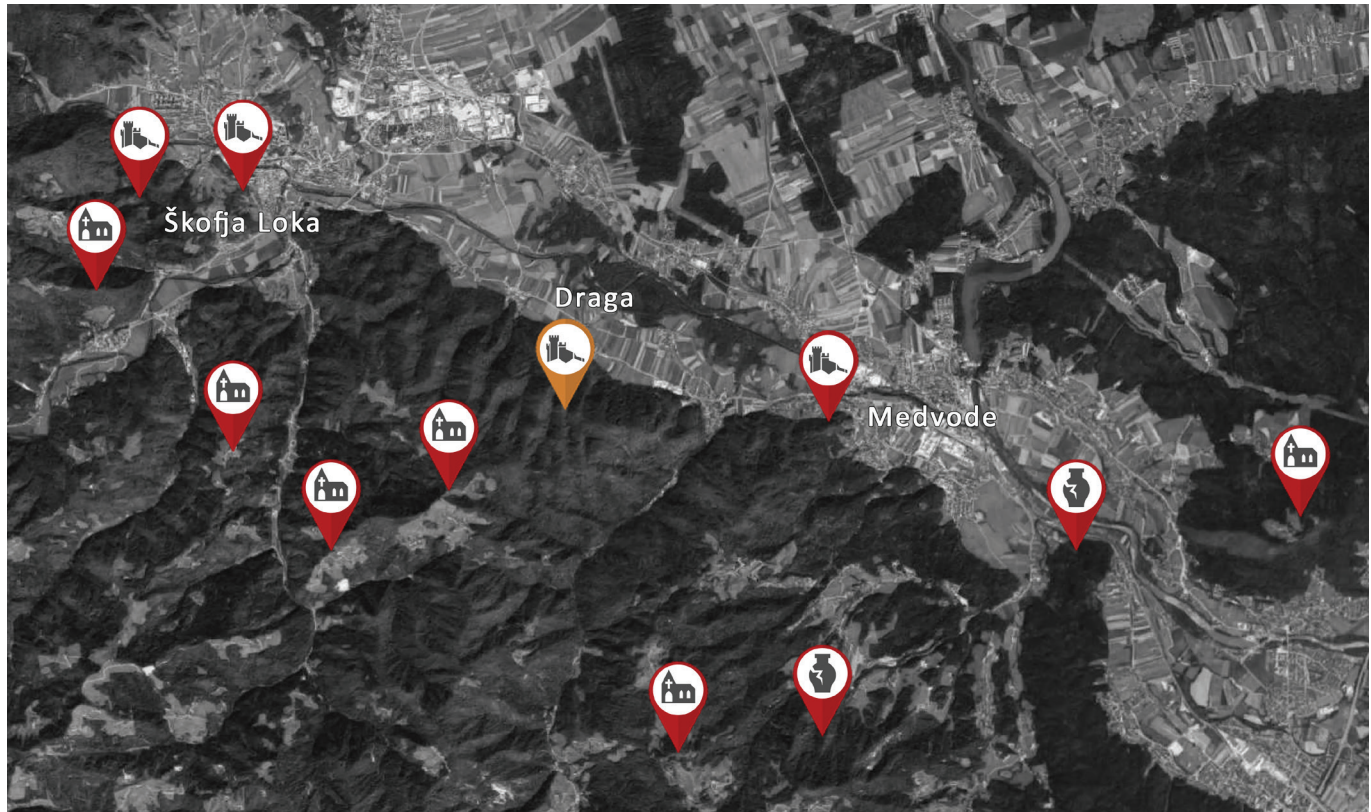
ROBOVI TRGA

Draga je obkrožena večinoma z gozdom in kmetijskimi zemljišči. Glavna cesta, ki povezuje Drago s središčem Škofje Loke, vodi skozi glavni trg z avtobusnim postajališčem v središču. To moti prvobitno stanje, ki so ga oblikovali prvi postavljavci. Središče vasi ima bogato zgodovino in bi moralo biti povezano z njim. Cilj projekta je ponovno vzpostaviti to povezavo in narediti trg bolj prijeten za preživljanje časa.

Slika 3. Ortofotografija trga [digitalna slika], (2020). Pridobljeno z: <https://www.google.com/maps/place/Draga>

V srednjem veku je naselje Draga igralo ključno vlogo v obrambnih strukturah okrog Škofje Loke. V hribih v bližini vasi so skriti ostanki starega gradu, ki je skupaj z gradovima v Škofji Loki in Medvodah oblikoval verigo zaskrbljujočih struktur. To je ljudem iz te regije prineslo prednost pred morebitnim napadalcem. Ti ostanki so dobro ohranjeni do naših časov in so spomenik bogate zgodovine vasi Draga.

ruševine gradu

cerkev

ruševine gradu
(znotraj Drage)

arheološko najdišče

MATERIALI

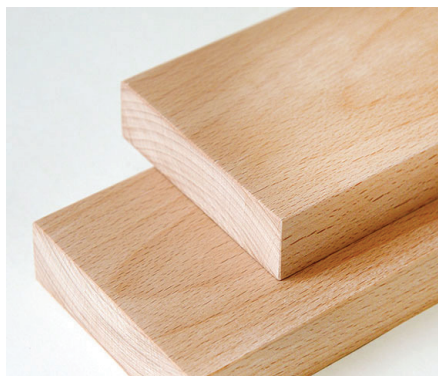
Les, ki se je v preteklosti najpogosteje uporabljal, je bil masiven les, kot so kostanj, hrast ali bukev. To je bilo zato, ker je ta vrsta lesa trdna, elastična, trpežna in najpomembnejše - trajnostna. V glavnem so ga uporabljali za pohištvo, okna, vrata, sode in gradbeno opremo. Masiven les lahko enostavno obnovimo, ko začne kazati prve znake obrabe. Odprte pore na površini pomenijo, da masiven les deluje tudi kot zračni filter, saj absorbira onesnaževala tudi po izdelavi pohištva. Trden les lahko absorbira ali odda vlago, odvisno od temperature. Če je vlaga v prostoru visoka, vlaga vase nase, kar pozitivno vpliva na notranjo klimo.

Češnja

Slika 4. les [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: https://www.wooduchoose.com/material_info.cfm/wood/Steamed-Beech/

Bukev

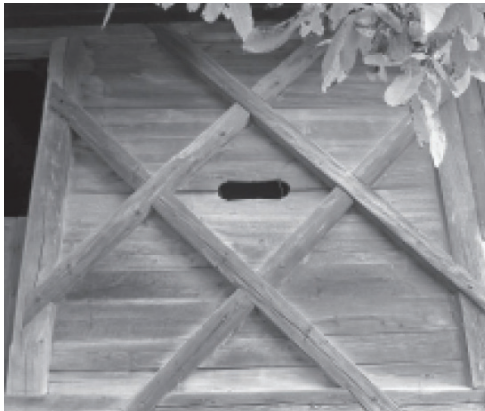
Slika 5. les [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: https://www.wooduchoose.com/material_info.cfm/wood/Steamed-Beech/

Hrast

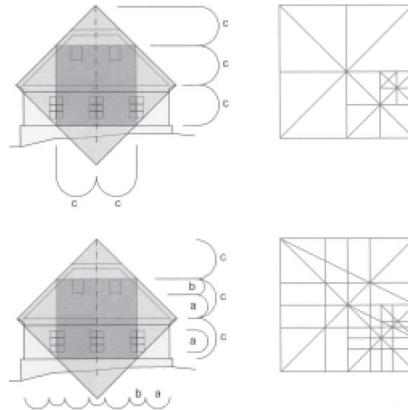

Slika 6. les [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: https://www.wooduchoose.com/material_info.cfm/wood/Steamed-Beech/

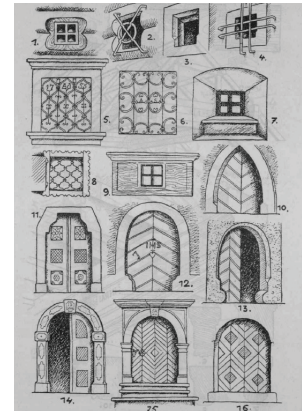
Ko so bili izdelani arhitekturni detajli, so morali izpolnjevati več pogojev, ne le estetskih, temveč tudi tehnične, kemijske, fizikalne pogoje, kot so korozija, notranje sile, gnitje, propadanje, inonizacija, ... Zato so večino časa uporabljali masiven les ker je trajna in trajnostna. Pri podrobnostih na fasadah so uporabili pravila proporcije, kompozicije pri oblikovanju, kot so simetrija, harmonija in ritem. Te podrobnosti so bile najbolj opazne ob tramovih, fasadah, vratih in ograjah. Pomembno pri načrtovanju in razvoju detajlov je bilo tudi orodje za izdelavo stanovanj, ker je omogočalo različne možnosti obdelave izbranega materiala. Z razvojem orodja se je izboljšala tehnična izdelava detajlov, kar je omogočilo boljšo izvedbo detajlov.

Lesena konstrukcija fasade

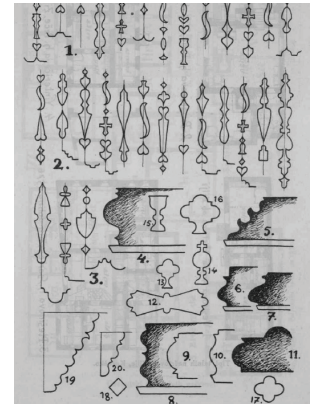
Razmerja glavne fasade

Okna in vrata

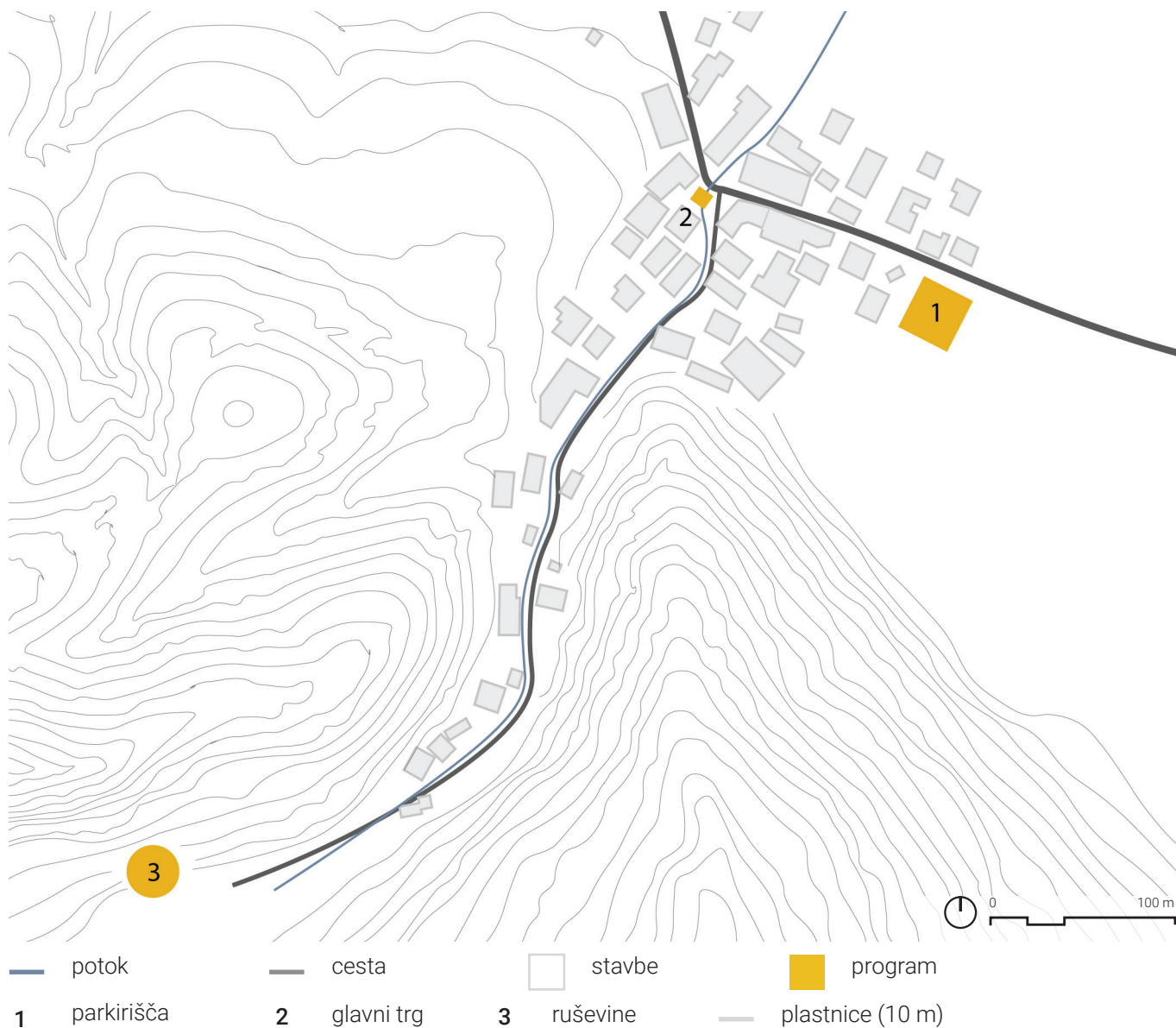
Detail konzole, ki združuje funkcionalnost in estetiko

Detajli balkonov

ŠIRŠA SHEMA

Cilj projekta je več pozornosti nameniti naselju Draga. Vas ima bogato zgodovino in veliko ponuja potencialnim obiskovalcem. Sestavljen je iz treh elementov, ki vabijo ljudi k odkrivanju vasi: 1) Zelena parkirna mesta za obiskovalce, 2) Oživljeni glavni trg, prilagojen potrebam domačinov in obiskovalcev 3) Pot v ruševine gradu za nadaljnje raziskovanje vasi.

Prvi koncept vaškega središča je bil povezan z razvojem vasi med potokom. Odločili smo se, da se znebimo avtobusne postaje, ki ni upoštevala zgodovine tega trga, in jo premaknemo drugam. V prostor smo vključili tudi podzemni potok in dodali imitacije starih grajskih zidov, da so ga povezali s trdnjavo v gorah.

REFERENCE - ZELENO PARKIRANJE

Da se parkiranje zlije z naravo, projekt uporablja čim več zelenja. Okoli njega naj bodo drevesa in zeleni prijazni pločniki, ki zagotavljajo odtok deževnice. Parkirišče bi moralo služiti obiskovalcu kot prvo postajališče na poti do vasi.

Slika 7. Zelenje [digitalna slika].(2020).
Pridobljeno z: <https://www.pinterest.com/pin/374784000223706922/>

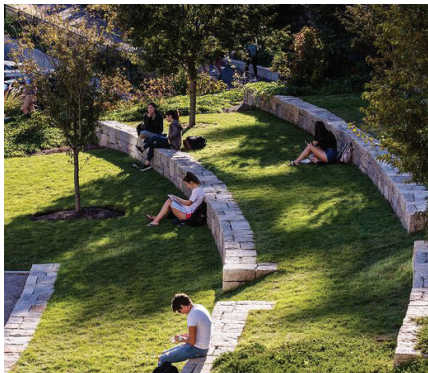

Slika 8. Zeleno tlakovanje [digitalna slika].(2020).
Pridobljeno z: <https://www.pinterest.com/pin/362610207491989756/>

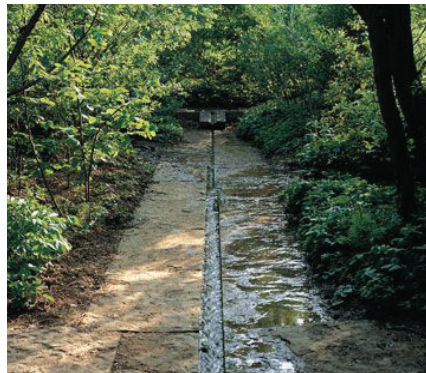
Slika 9. Zeleno tlakovanje [digitalna slika].(2020).
Pridobljeno z: <https://kesarjan.com/product/grass-pavers>

sedišča

Slika 10. sedišča [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <https://www.stimsonstudio.com/boston-college>

potok

Slika 11. Potok [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <https://www.michaelsinger.com/project/stuttgart-memorial-garden/>

hitrostne ovire

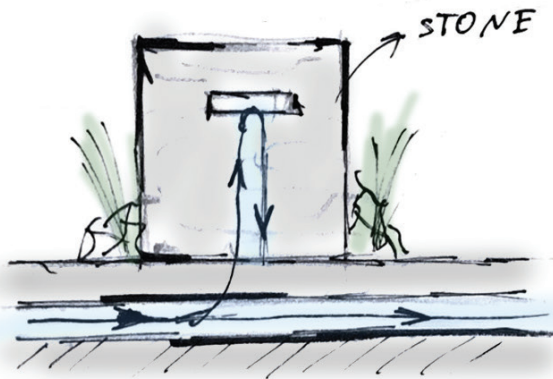
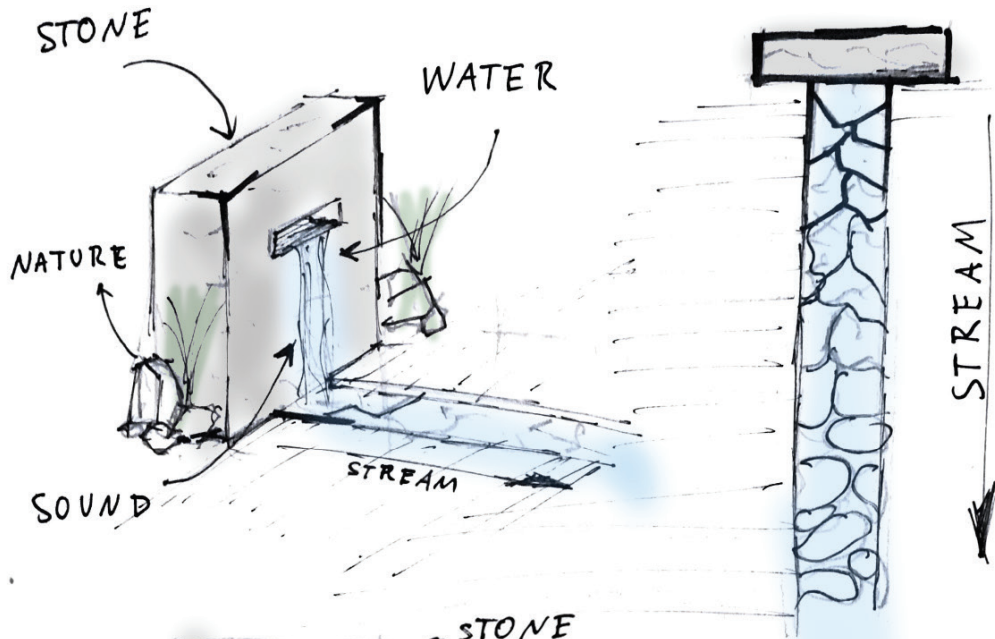

Slika 12. Hitrostne ovire [digitalna slika].(2020). Pridobljeno z: <https://www.michaelsinger.com/project/stuttgart-memorial-garden/>

RAZVOJNI PLAN TRGA

Cilj projekta trga je prinesiti življenje v središče Drage. Močno je povezano z zgodovinskim razvojem, ki se je zgodil ob sezonskem toku „Suhi Potok“. Na trgu so izvedene tudi imitacije starih grajskih ruševin, ki vodijo v pozabljeno trdnjavo v gorah. Trg služi kot sproščujoče mesto, zbirališče in informacijska točka. Okoli njega so na cestah zaviralci hitrosti, ki upočasnjujejo promet in zagotavljajo varnost. Trg je obdan z zelenjem, da zagotavlja izolirane zvoke na cesti.

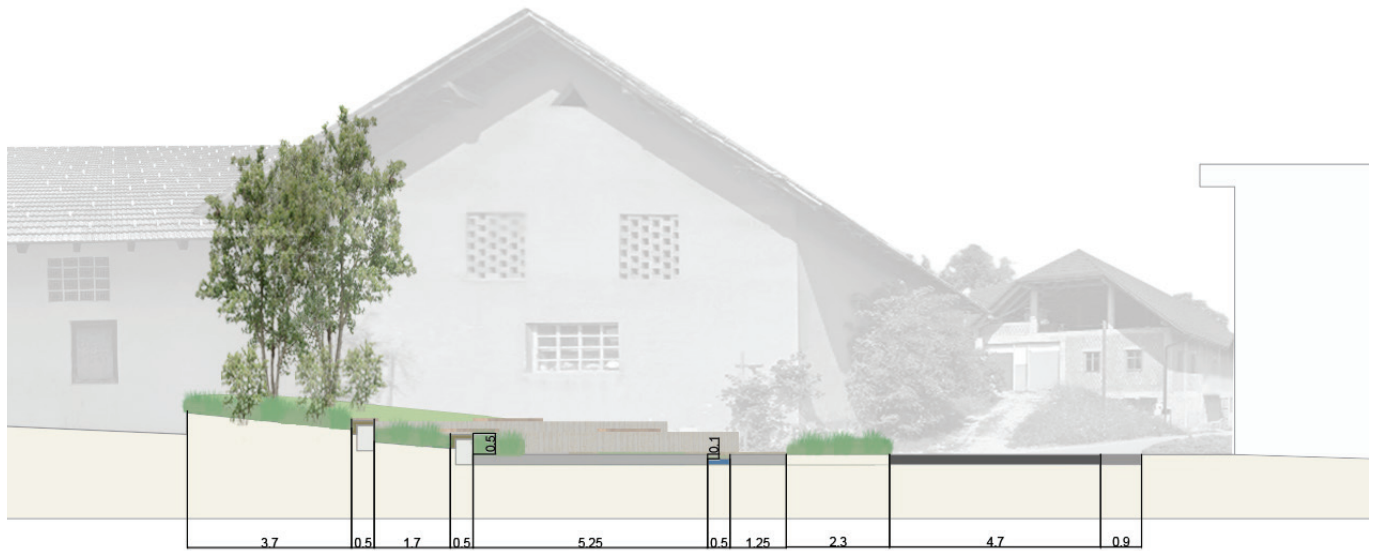

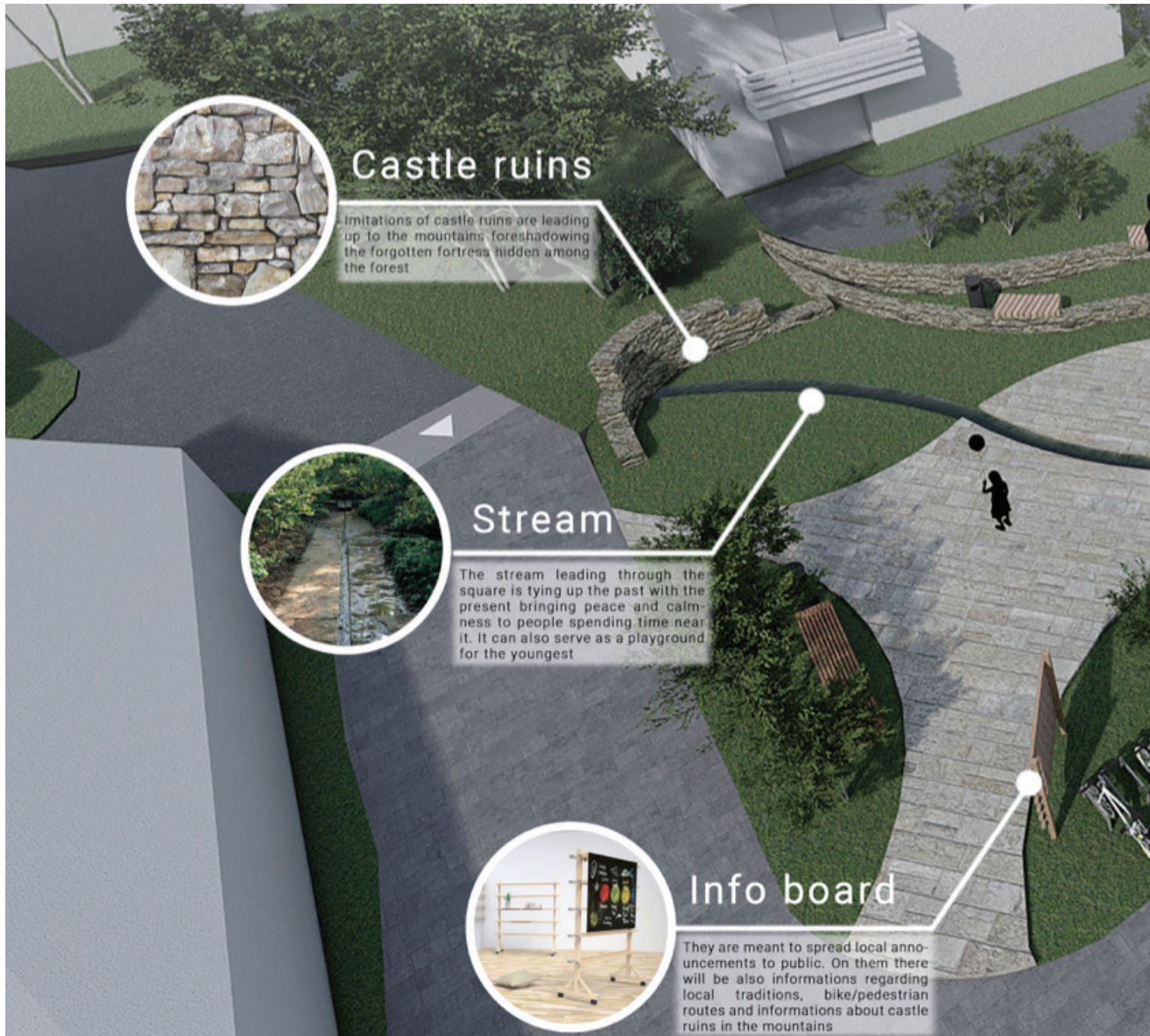

Središče Drage se je razvilo ob vodnem toku. Imel je ključno vlogo pri zagotavljanju vode ljudem, živini in pridelkom. Potok, ki vodi skozi trg, veže preteklost s sedanostjo in ljudem, ki preživijo čas blizu nje, prinaša mir in lahko služi tudi kot igrišče za najmlajše.

PREREZ A - A

Castle ruins

Imitations of castle ruins are leading up to the mountains foreshadowing the forgotten fortress hidden among the forest

Stream

The stream leading through the square is tying up the past with the present bringing peace and calmness to people spending time near it. It can also serve as a playground for the youngest

Info board

They are meant to spread local announcements to public. On them there will be also informations regarding local traditions, bike/pedestrian routes and informations about castle ruins in the mountains

Seating spots

Are meant for people who want to relax and spend time surrounded by greenery. They also serve as a podium for local gatherings. They are made out of stones imitating castle ruins.

Speed bump

They serve as a traffic slowing element to provide safety to those spending time on the square. They also limit road noise.

Bike racks

Are meant for locals and visitors that want to rest before embarking into further journey.

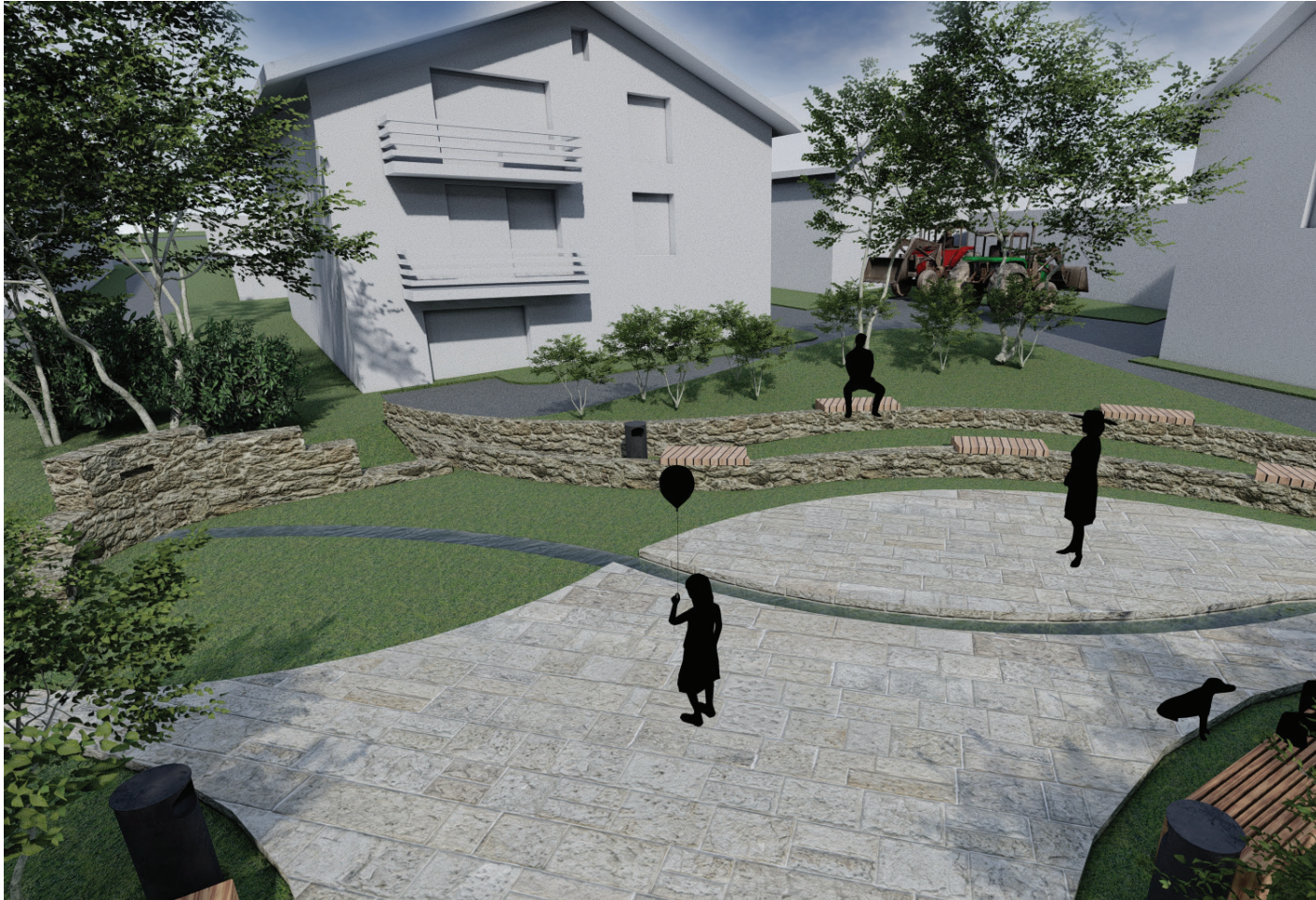
VIZUALIZACIJA IZ JUŽNO-ZAHODNEGA VHODA

VIZUALIZACIJA IZ SEVERO-ZAHODNEGA VHODA

Manca Brinar
Filip Kaufman
Katarina Končina
Ajda Pršina
Marcin Śliwiński
Lara Dea Zorc

REVITALIZACIJA DRAGE

2020/2021